

T.C.
YARGITAY
8. HUKUK DAİRESİ

Esas No: 2015/13944	Karar No: 2015/15921	Karar Tarihi: 9.9.2015
Konu	• Belediyenin otopark ve akar niteliğindeki kira hesaplarına haciz konulması- haczedilmezlik şikayeti 5393/m.15/son - 5779/m.7	

ÖZET: Dava; belediyenin haczedilmezlik şikayetine ilişkindir. Somut olayda, haciz konulan otopark ve kira hesaplarına ilişkin dökümlü hesap ekstrelerinin getirilip anılan hesapların otopark geliri ve kira geliri niteliğinde olup olmadığı belirlenmeden sonuca gidilmiştir. Mahkemece anılan hesapların haciz tarihinden en az altı (6) ay öncesini kapsayacak şekilde ekstreleri celp edilerek sonucuna göre karar verilmesi gerekir.

DAVA: Yukarıda tarih ve numarası yazılı Mahkeme kararının müddeti içinde temyizen tetkiki davalı tarafından istenmesi üzerine bu işle ilgili dosya mahallinden Daire'ye gönderilmiş olup, dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve dosya içerisindeki tüm belgeler okunup incelendikten sonra işin gereği görüşülüp düşünüldü:

KARAR: Borçlu Belediye vekili şikayetinde; Vakıflar Bankası İzmir Şubesi nezdinde bulunan otopark ve akar niteliğindeki kira hesaplarına haciz konulduğunu, bu durumun 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15 /son, 5779 sayılı Kanun ve İİK 82/1 maddelerine aykırı olduğunu belirterek hacizlerin kaldırılmasını istemiştir.

Mahkemece, yasal düzenlemeler gereğince şikayete konu hesaplar üzerine haciz konulmasının mümkün olmadığı gerekçesiyle şikayetin kabulüne karar verilmesi üzerine; hüküm, alacaklı vekilince temyiz edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15 /son maddesinde; "Belediyenin kamu hizmetinde fiilen kullanılan malları ile belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim, harç gelirleri haczedilemez." düzenlemesine yer verilmiştir. Bu maddeye göre belediyenin haczedilmezlik şikâyetinin kabul edilebilmesi için mahcuzların kamu hizmetinde fiilen kullanılması zorunludur.

Ayrıca, 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'un 7. maddesinde; bu Kanunda, belediyelere, genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtından ayrılacak paylar ile diğer kanunlarda verilmesi öngörülen payların vergi hükmünde olduğu düzenlenmiştir.

İcra ve İflas Kanunu ve Takip Hukuku ilkelerine göre asıl olan alacaklının alacağına kavuşmasını sağlamak olduğundan, kural olarak borçluların tüm mallarının haczi mümkündür. Bir malın haczedilememesi için yasal düzenlemenin bulunması zorunludur. Haczedilmezlik istisnai bir durum olduğundan, bu yöndeki düzenlemelerin de dar yorumlanması gerekir.

Ayrıca, bir üst norm olan Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 90/4. maddesi ile de; usulüne uygun olarak yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklerin düzenlendiği milletlerarası antlaşmaların kanun hükmünde olduğu ve uyumsuzluklarda gözetilmesi gerektiği kuralına yer verilmiştir.

Buna göre, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Ek 1 Nolu Protokol'ün 1. maddesinde; "... Her gerçek ve tüzel kişi, maliki olduğu şeyleri barışçıl bir biçimde kullanma hakkına sahiptir. Kamu yararı gerektirmedikçe ve Uluslararası Hukukun genel ilkeleri ile hukukun aradığı koşullara uyulmadıkça, bir kimse mülkiyetinden yoksun bırakılamaz ... " hükmü yer almaktadır.

Ek protokol'ün mülkiyet hakkı ile ilgili 1. maddesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce onaylanmış ve onaylayan Yasa'da; "...Her hakiki veya hükmü şahıs malların masuniyetine (dokunulmazlığına) riayet edilmesi hakkına sahiptir. Herhangi bir kimse ancak amme menfaati icabı olarak ve kanunun derpiş eylediği şartlar ve Devletler hukukunun umumi prensipleri dâhilinde mülkiyetinden mahrum edilebilir ..." ilkelerine yer verilmiştir.

Bütün bu açıklamalar ışığında, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15 /son maddesinin dar yorumlanması gerektiği sonucuna varılmalıdır. Maddede açıkça haczedilmezlik için vergi, resim, harç geliri olma ya da "fiilen kamu

hizmetinde kullanılmama" koşullarının kabul edilmesi karşısında, belediyeye ait bir paranın haczedilmezliği ancak fiili durumunun tespiti ile belirlenmelidir. Bu konuda ispat y¼k¼ ise borçluya d¼řmektedir. Bir diğer anlatımla, haczedilen paraların vergi, resim, harç geliri olduğunu ya da fiilen kamu hizmetinde kullanıldığını borçlu belediye ispatlamalıdır. Aksi halde Őikâyetin reddi gerekecektir.

Haczi kabil olmayan paralar ile haczi m¼mk¼n olan paraları karıştırmak suretiyle havuz hesabı oluşturan borçlu belediyenin, iddiasını ispat imkânını kendisinin kaldırdığının kabul¼ zorunludur. Borçlu belediyenin haczi kabil olmayan paralar ile haczi m¼mk¼n olan paralarını ayrı hesaplarda tutması yerine havuz hesabı oluşturmasının da iyi niyetle bağdaşmayacağı tartışmasıdır. B¼yle bir davranış AİHM'nin AİHS'nin 6 Ő 1. ve Ek 1 no'lu Protokol¼n 1. maddelerinin ihlali sonucunu doğuracağı gibi, hakkın k¼t¼ye kullanılması niteliğinde de bulunmakla, hukukça korunamayacağı muhakkaktır. Bu durumda, borçlu Belediye'ce haczi kabil olmayan paralar ile haczi m¼mk¼n olan paraların aynı hesapta toplanması ve birbirine karıştırılması, haczedilmezlik hakkından feragat olarak kabul edilmelidir.

Somut olayda, haciz konulan otopark ve kira hesaplarına ilişkin d¼k¼ml¼ hesap ekstrelerinin getirtilip anılan hesapların otopark geliri ve kira geliri niteliğinde olup olmadığı belirlenmeden sonuca gidilmiştir. Mahkemece anılan hesapların haciz tarihinden en az altı (6) ay ¼ncesini kapsayacak Şekilde ekstreleri celp edilerek yukarıda belirtilen ilkeler doğrultusunda değerlendirme yapılması ve sonucuna g¼re karar verilmesi gerekirken eksik inceleme ile h¼k¼m kurulması doğru değildir.

SONUÇ: Alacaklı vekilinin temyiz itirazının kabul¼ ile Mahkeme kararının yukarıda ağıklanan nedenle İİK'nun 366. ve HUMK'nun 428. maddesi uyarınca BOZULMASINA, taraflarca HUMK'nun 388/4. (HMK m.297/ç) ve İİK'nun 366/3. maddeleri gereğince Yargıtay Daire ilamının tebliğinden itibaren ilama karşı 10 g¼n içinde karar d¼zeltme isteğinde bulunulabileceğine ve 27,70 TL peşin harcın istek halinde temyiz edene iadesine, 09.09.2015 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.